

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы муниципаль районнарының жирле үзидарэ органнарына дәүләт милке чикләнмэгән жир кишәрлекләре белән эш итү буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен бирү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2015 елның 23 декабрендә
кабул ителде

Әлеге Закон "Россия Федерациясендә жирле үзидарэ оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарэ турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә Татарстан Республикасы муниципаль районнарының жирле үзидарэ органнарына (алга таба – жирле үзидарэ органнары) дәүләт милке чикләнмэгән жир кишәрлекләре белән эш итү буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен бирә.

1 статья. Жирле үзидарэ органнарына бирелә торган Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләре

Жирле үзидарэ органнарына муниципаль район составындагы жирдән файдалану һәм жирлек төзү кагыйдәләре расланган шәһәр, авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан дәүләт милке чикләнмэгән жир кишәрлекләре белән эш итү буенча, жир кишәрлекләрен региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары урнаштыру өчен бирү вәкаләтләренән тыш, Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләре (алга таба – дәүләт вәкаләтләре) бирелә.

2 статья. Жирле үзидарэ органнарына дәүләт вәкаләтләре бирелә торган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре исемнәре

Дәүләт вәкаләтләре Татарстан Республикасының түбәндәге муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарэ органнарына бирелә:

Өгерже муниципаль районы, Азнакай муниципаль районы, Аксубай муниципаль районы, Актаныш муниципаль районы, Алексеевск муниципаль

районы, Әлки муниципаль районы, Әлмәт муниципаль районы, Апас муниципаль районы, Арча муниципаль районы, Әтнә муниципаль районы, Баулы муниципаль районы, Балтач муниципаль районы, Бөгелмә муниципаль районы, Буа муниципаль районы, Югары Ослан муниципаль районы, Биектау муниципаль районы, Чүпрәле муниципаль районы, Алабуга муниципаль районы, Зәй муниципаль районы, Зеленодольск муниципаль районы, Кайбыч муниципаль районы, Кама Тамагы муниципаль районы, Кукмара муниципаль районы, Лаеш муниципаль районы, Лениногорск муниципаль районы, Мамадыш муниципаль районы, Менделеевск муниципаль районы, Минзәлә муниципаль районы, Мөслим муниципаль районы, Түбән Кама муниципаль районы, Яңа Чишмә муниципаль районы, Нурлат муниципаль районы, Питрәч муниципаль районы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Саба муниципаль районы, Сарман муниципаль районы, Спас муниципаль районы, Тәтеш муниципаль районы, Тукай муниципаль районы, Теләче муниципаль районы, Чирмешән муниципаль районы, Чистай муниципаль районы, Ютазы муниципаль районы.

3 статья. Жирле үзидарә органнарына дәүләт вәкаләтләре бирелә торган чор

Жирле үзидарә органнарына дәүләт вәкаләтләре биш елга бирелә.

4 статья. Жирле үзидарә органнарына тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен финанс белән тәэмин итү

1. Жирле үзидарә органнарына тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен финанс белән тәэмин итү Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла.

2. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләр күләмен исәпләп чыгару Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләре белән эш итү буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләрнең күләмен исәпләп чыгару методикасы нигезендә әлеге Законга кушымта буенча башкарыла.

3. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар бюджетларына бирелә торган субвенцияләр күләме чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

5 статья. Дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органнарына түләүсез файдалануга тапшырыла торган матди чаралар

1. Татарстан Республикасы милкендәге матди чаралар, жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итү кирәк булганда, Тапшырыла торган матди чаралар исемлеге нигезендә жирле үзидарә органнарына түләүсез файдалануга тапшырыла.

2. Тапшырыла торган матди чаралар исемлеген эзерләү, раслау һәм матди чараларны тапшыру турында карар кабул итү Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан жирле үзидарә органнары тәкъдимнәрен исәпкә алып башкарыла.

6 статья. Дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда жирле үзидарә органнарының хокуклары һәм бурычлары

1. Жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль берәмлекнең уставында каралган очракларда һәм тәртиптә дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә үз матди һәм финанс чараларыннан файдаланырга;

2) дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле эшчәнлекне камилләштерү буенча тәкъдимнәр кертергә;

3) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарында дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмати, консультатив, оештыру һәм методик ярдәм алырга.

2. Жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга;

2) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнарына дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча документлар һәм кирәкле мәгълүмат бирергә;

3) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органына квартал саен дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшырырга;

4) жирле үзидарә органнарының дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруларын тикшереп торуну башкаруда Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнарына кирәкле ярдәм күрсәтергә.

7 статья. Жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының хокуклары һәм бурычлары

1. Жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары түбәндәгеләргә хокуклы:

1) жирле үзидарә органнарыннан һәм (яисә) жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларынан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча документлар һәм мәгълүмат соратып алырга;

2) жирле үзидарэ органнарының дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча эшчәнлеген тикшерергә;

3) жирле үзидарэ органнары һәм (яисә) жирле үзидарэ органнарының вазыйфай затлары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча ачыкланган закон бозуларны бетерү буенча язма күрсәтмәләр бирергә.

2. Жирле үзидарэ органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) жирле үзидарэ органнарына дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле матди чараларны һәм финанс чараларын тапшырырга;

2) жирле үзидарэ органнарының дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруларын, шулай ук шушы максатларга бирелгән матди һәм финанс чараларыннан файдалануны тикшереп торуну башкарырга;

3) жирле үзидарэ органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча мәгълүмати, консультатив, оештыру һәм методик ярдәм күрсәтергә.

8 статья. Дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында жирле үзидарэ органнарының хисап бирү тәртибе

Дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар жирле үзидарэ органнары тарафыннан Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органына Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән рәвештә хисап кварталыннан соң килә торган айның 10 числосына кадәр тапшырыла.

9 статья. Жирле үзидарэ органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тикшереп тору

Жирле үзидарэ органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тикшереп тору түбәндәгечә башкарыла:

1) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан – дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә гамәлгә ашыру өлешендә түбәндәге юллар белән:

а) дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында кирәкле документлар, хисаплар һәм мәгълүмат соратып алу;

б) дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарэ органнары эшчәнлегенә шушы орган тарафыннан ел саен раслана торган план нигезендә күчмә тикшерүләр, шулай ук, кирәк булганда, планнан тыш күчмә тикшерүләр үткәру;

2) Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенәң финанс сәясәте өлкәсендә вәкаләтле органы тарафыннан – дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган финанс чараларыннан максатчан файдалану өлешендә түбәндәге юллар белән:

а) дәүләт вәкаләтләрен башкару турында кирәкле документларны, хисапларны һәм мәгълүматны соратып алу;

б) дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә, кирәк булганда, күчмә тикшерүләр үткәрү, шул исәптән элек соратып алынган документларны, хисапларны, мәгълүматны карау нәтижәләре буенча, шулай ук закон бозуның ачыкланган фактларына бәйле рәвештә дә;

в) законнар бозуларны бетерү һәм аларны кисәтү буенча тиешле чаралар күрү;

3) жирле үзидарә органнарына дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы милкендәге матди чараларны түләүсез файдалануга тапшырган очракта, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә вәкаләтле органы тарафыннан – жирле үзидарә органнарына дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган дәүләт мөлкәтен саклау һәм аннан тиешенчә файдалану өлешендә түбәндәге юллар белән:

а) дәүләт вәкаләтләрен башкару турында кирәкле документларны, хисапларны һәм мәгълүматны соратып алу;

б) дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә, кирәк булганда, тикшерүләр үткәрү, шул исәптән элек соратып алынган документларны, хисапларны һәм мәгълүматны карау нәтижәләре буенча, шулай ук закон бозуның ачыкланган фактларына бәйле рәвештә дә;

в) законнар бозуларны бетерү һәм аларны кисәтү буенча тиешле чаралар күрү.

10 статья. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны туктату шартлары һәм тәртибе

1. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны туктату түбәндәге очракларда Татарстан Республикасы законы белән башкарыла:

1) жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен жайга салу өлкәсендәге законнар таләпләрен үтәмәгәндә яисә тиешенчә үтәмәгәндә;

2) жирле үзидарә органнары һәм (яисә) жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары әлегә Закон таләпләрен бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләренә үтәмәгәндә;

3) Россия Федерациясе законнары яисә Татарстан Республикасы законнары жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен үтәү мөмкинлеген юкка чыгарылыш итеп үзгәртелгәндә.

2. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны туктату дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган Татарстан Республикасы милкендәге файдаланылмаган матди чараларны һәм финанс чараларын кире кайтаруны таләп итә.

3. Жирле үзидарә органнары дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча законнар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органы күрсәтелгән хокук бозулар ачыкланган көннән алып 10 көн эчендә жирле үзидарә органнарына аларны бетерү турында күрсәтмә жиберә.

4. Ачыкланган хокук бозуларны бетерү турындагы күрсәтмә жирле үзидарә органнарына кергән көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча һичшиксез каралырга тиеш. Күрсәтмәне карау нәтижәләре хакында Татарстан Республикасы

башкарма хакимиятененң жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органына кичекмәстән язма рәвештә хәбәр ителә.

5. Әлеге статьяның 1 өлешендә каралган очрақларда, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятененң жир мөнәсәбәтләре өлкәсендәге вәкаләтле органы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каравына жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны туктату турында тәкъдим һәм тиешле Татарстан Республикасы законы проектын кертә.

11 статья. Йомгаклау нигезләмәләре

1. Әлеге Закон 2016 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары әлеге Закон үз көченә кәргән көннән алып өч ай эчендә аңа туры китерелергә тиеш.

Татарстан Республикасы
Президенты

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2015 елның 26 декабре
№ 109-ТРЗ

«Татарстан Республикасы муниципаль
районнарының жирле үзидарә органнарына
дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләре
белән эш итү буенча Татарстан Республикасы
дәүләт вәкаләтләрен бирү турында»
Татарстан Республикасы Законына
кушымта

Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт милке чикләнмәгән жир
кишәрлекләре белән эш итү буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләрен
гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль районнар
бюджетларына бирелә торган субвенцияләренң күләмен исәпләп чыгару
МЕТОДИКАСЫ

1. Әлеге Методика жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен
гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль
районнарының бюджетларына бирелә торган субвенцияләренә исәпләп чыгару өчен
билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру
өчен Татарстан Республикасы бюджетыннан j муниципаль районына бирелә торган
субвенцияләр күләме түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$C_j^z = N^z \times H_j,$$

монда:

C_j^z – Татарстан Республикасы бюджетыннан j муниципаль районына жирле
үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелә
торган субвенцияләр күләме;

N^z – жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә
ашыру өчен j муниципаль районына дәүләт милке чикләнмәгән бер гектар жир
кишәрлегенә субвенцияләр күләмен билгеләү өчен норматив (бер гектарга сум);

H_j – j муниципаль районында дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләре
мәйданы (гектар).

3. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру
өчен j муниципаль районына бирелә торган субвенцияләр күләмен билгеләү өчен
норматив түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$N^z = \frac{R}{\sum_{j=1}^n H_j'}$$

монда:

R – жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә
ашыруга фаразланган чыгымнар;

n – муниципаль районнар саны.

4. Жирле үзидарә органнары тарафыннан дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга фаразланган чыгымнар түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$R = (\sum_{j=1}^n S_j \times t_{\text{усл.}}) \times Z_1,$$

монда:

S_j – j муниципаль районында дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрен бирү буенча бер елда күрсәтелә торган хезмәтләр саны;

$t_{\text{усл.}}$ – дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрен бирү буенча хезмәт күрсәтү өчен j муниципаль районы башкарма комитетының баш белгеченә кирәкле вакыт (ике эш көне күләмендә билгеләнә);

Z_1 – j муниципаль районы башкарма комитеты баш белгеченә, хезмәт өчен түләү фондына күчерелгән акчаны да кертеп, бер эш көне өчен түләнгән эш хакы.

5. j муниципаль районында дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрен бирү буенча бер елда күрсәтелә торган хезмәтләр саны түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$S_j = K_{\text{ср}} \times H_j,$$

монда:

$K_{\text{ср}}$ – дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрен бирү буенча хезмәт күрсәтүгә бер гектарга туры килә торган мөрәжәгатьләренәң уртача санын билгели торган коэффициент, ул 0,005 кә тигез.